

BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
ALPOLGÁRMESTERE

*Készült a 2022. június 15. napján tartandó képviselő-testületi ülésre
Készítette: Müller Kinga Szociális és Szociális Intézményi irodavezető*

Tárgy: Javaslat a Helyi Esélyegyenlőségi Program
áttekintésére és felülvizsgálatára

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat **ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot** (a továbbiakban: HEP) fogad el.

A HEP elérhető a <https://www.bp16.hu/koncepcio-k-jelentesek-tervek/helyi-eselyegyenlosegi-program-2018> linken.

Az Ebktv. 31. § (2) - (4) bekezdése értelmében:

„(2) A helyi esélyegyenlőségi programban **helyzetelemzést kell készíteni** a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről. **A helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.** A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot **az e törvény és a felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott szempontok és eljárásrend, valamint azok figyelembevételével a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által, az általa vezetett minisztérium honlapján közzétett módszertani útmutató alapján kell elkészíteni.** A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és a településfejlesztési terv antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

(3) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását **kétévente át kell tekinteni, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.**”

A Képviselő-testület a jelenleg hatályos, a 2018-2023. évekre vonatkozó HEP-et a 260/2018. (VI. 20.) Kt. határozatával fogadta el, melyet egy alkalommal, 2020-ban már felülvizsgált. Annak érdekében, hogy hatályos esélyegyenlőségi programmal rendelkezünk – a fent hivatkozott jogszabály értelmében –, 2022-ben ismét át kell tekinteni, illetve szükség esetén felül kell vizsgálni a HEP-et.

A HEP áttekintése

A helyzetelemzés áttekintése során tett megállapítások:

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) szerinti elkészítési szempontok kis mértékben módosultak, azonban annak részletezése, az elvart indikátorok bemutatása az új sablonban más, mint a korábbiakban.

Az előző felülvizsgálat óta eltelt két év olyan változást hozott, amelyekre nem lehettünk felkészülve, nem számíthattunk rá, így a problémák meghatározásánál nem vehettük figyelembe. Ezek a Covid 19 járvány és annak egészségügyi, társadalmi, köznevelési/közoktatási, foglalkoztatási, szociálpolitikai hatásai, illetve a szomszédos országban zajló háborús helyzet társadalomra, gazdaságra, ellátórendszerre, és az ellátottak körére gyakorolt hatása.

Előbbi gyakorlatilag minden, a HEP-ben vizsgált társadalmi csoportot érintett, valamennyi vizsgált kategóriában. Ez a helyzet azonban nem változtatta meg a feltárt problémákat, tehát azok továbbra is helytállóak.

Utóbbiról még nem látható, hogy hosszabb távon milyen hatással jár, jelen tapasztalataink alapján elmondhatjuk, hogy a háborús helyzet elől menekülő, kerületünkben átmenetileg vagy tartósan letelepedők száma nem számottevő, így ellátásuk, segítségük nem jár akkora szervezési feladattal, nem igényel olyan szintű humán vagy anyagi erőforrást, amely alapjaiban hatással lenne a HEP-ben foglaltakra.

Ennek megfelelően a módosítás szinte minden pontot érintene. Amennyiben a szerkezeti változás miatt a Képviselő-testület módosítaná a HEP-et, a helyzetelemzés esetében az elmúlt két év változásait is célszerű lenne átvezetni.

Az intézkedési terv áttekintése során tett megállapítások:

A HEP intézkedési tervének struktúrája átalakult, a már vázolt jogszabályi változás miatt. E mellett a Polgármesteri Hivatal átszervezése esetenként érinti az intézkedési tervben foglalt feladatok felelősének megjelölését.

Az intézkedési terv teljes egészében felülvizsgálatra és újrafogalmazásra szorulna, ha a Képviselő-testület a módosítás mellett döntene.

Mindez okafogyott is, mivel amint az az előterjesztés 2. számú mellékletében is látható, a vállalt intézkedések többnyire (25-ből 24) már megvalósultak.

A HEP áttekintésének következménye kétféle lehet:

1. Az áttekintés után arra a következtetésre jut az Önkormányzat, hogy felülvizsgálat nem szükséges. Ebben az esetben a Képviselő-testület arról határoz, hogy az Ebktv.-ben foglaltaknak megfelelően, a HEP két évente előírt áttekintésének eleget tett, a HEP-et változatlan formában hagyja.
2. A HEP áttekintését követően döntés születik annak felülvizsgálatáról, mely döntés értelmében a helyzetelemzést és/vagy az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosítja.

Az **áttekintést követően a felülvizsgálatot** láttam szükségesnek.

A HEP felülvizsgálata

A Korm. rend. 6. §-a értelmében:

„6. § (1) A települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot.

(2) A felülvizsgálatnak ki kell terjednie

- a) arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e,
- b) a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére,
- c) a módszertani útmutatónak való megfelelésre.

(3) Ha a felülvizsgálat alapján szükséges, a települési önkormányzat

- a) módosítja a helyi esélyegyenlőségi programot, vagy
- b) új helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.”

A felülvizsgálat rendszerében 2021 óta új elem, hogy azt is vizsgálni kell, hogy a HEP megfelel-e a 2021. július 1-jétől hatályos Módszertani Útmutatónak (1. számú melléklet), ami az utolsó felülvizsgálatot követően lépett hatályba, így annak az nem felel meg. A jogszabályi környezet szerint a HEP csak akkor tekinthető megfelelőnek, ha a Módszertani útmutatónak megfelel.

A Módszertani Útmutató új, kötelezően alkalmazandó sablont vezetett be, mely szerkezetében és tartalmában is eltér a korábbiától.

Helyzetelemzése szerkezetileg nagy részben megegyezik a korábbival, tartalmilag pedig annyi változást hoz, ami az országos vagy helyi stratégiák, koncepciók, programok változásából ered, illetve egyes fejezetek kisebb módosításokat tartalmaznak.

Az intézkedési terv struktúrája és tartalma részben átalakult.

A HEP elfogadás és felülvizsgálat jogszabályi kötelezettség, és az érintett társadalmi csoportok helyzetének rendszeres áttekintése mellett azért is fontos, mert az Ebktv. 31. § (6) bekezdése alapján **„a települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaitélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.”**

Az **áttekintést követően a felülvizsgálatot** elvégeztük, mely alapján megállapítható, hogy a HEP módosítása nem célszerű, hanem új HEP elfogadása válik szükségessé a Korm. rend. 6. §. (3) bekezdés b) pontja alapján.

Az Ebktv. 31. § (5) bekezdés értelmében a „helyi esélyegyenlőségi programot a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el. Képzésüket, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészültét és felülvizsgálatát esélyegyenlőségi mentorok segítik. A települési önkormányzati köztisztviselők, közalkalmazottak képzését a Kormány által rendeletben kijelölt szerv végzi.”

A szükséges képzésen Müller Kinga Szociális és Szociális Intézményi irodavezető rendelkezik a HEP írására felkészítő képzés elvégzését tanúsító bizonyítvánnyal. Az iroda további – egyébként szakértelemmel rendelkező, és a HEP tartalmi megírásában, az abban foglaltak végrehajtásában részt vevő – munkatársai a jövőben induló képzéseken fognak részt venni.

Amennyiben a jogszabályi változások nem eredményeztek volna olyan horderejű változást, melyek miatt most új HEP megírását tartom célszerűnek, erre 2023-ban került volna sor.

A **helyzetelemzésnek** az új HEP-ben szerkezetileg meg kell felelnie a Módszertani Útmutatónak, de tartalmilag természetesen sok hasonlóságot mutat majd a jelenlegivel, hisz a kerület alapvető sajátosságai, a képviselt értékek nem változtak. Az elemzendő adatok, a külső hatások és környezet ugyanakkor nagymértékben változott 2018-hoz képest.

Az **intézkedési terv** végre nem hajtott eleme (24 végrehajtott, 1 db részben végrehajtott terv) még végrehajtható a következő HEP megalkotásáig. Az új HEP így a helyzetelemzésre építve új célokat fogalmaz majd meg.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására!

Határozati javaslat: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2018-2023. évre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Program az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdése szerinti áttekintésének és felülvizsgáltának eredményének alapján felkéri a polgármestert a 2022-2027. évre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésére és annak a Képviselő-testület elé terjesztésére.

Határidő: 2022. november 16-i Képviselő-testületi ülés

Felelős: Kovács Péter polgármester

(Elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel)

Kelt: Budapest, időbélyegző szerint

Ács Anikó
alpolgármester

Törvényességi szempontból megfelelő:

Dr. Csomor Ervin
jegyző

Melléletek:

1. számú melléklet: Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához
2. számú melléklet: A Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedési tervének végrehajtása

Tárgyalásra illetékes bizottságok:

Egészségügyi és Szociális Bizottság

Köznevelési, Kulturális, Sport, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottság